

SESI PERKONGSIAN AUDIT DALAM UNIVERSITI AWAM ZON TIMUR

Penilaian Kualiti Dalaman Terhadap Standard Audit Dalaman Global
Global Internal Audit Standards (GIAS)

7 Mei 2026 (Khamis)
Universiti Malaysia Kelantan (UMK), Kampus Kota

Oleh:
Bahagian Audit Dalam, UMT

UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU

"Terokaan Seluas Lautan, Demi Kelestarian Sejagat" | "Ocean of Discoveries, for Global Sustainability"

KANDUNGAN

#01 Rangka Kerja Amalan Profesional Antarabangsa (IPPF)

#02 Standard Audit Dalam Global (GIAS)

1. Pengenalan
2. Struktur GIAS

#03 Penilaian Kualiti Yang Berkesan

1. Standard GIAS
2. Jenis Penilaian Kualiti
3. Manual Penilaian Kualiti

#04 Penilaian Kendiri Quality Assurance Review (QAR), UMT

Rangka Kerja Amalan Profesional Antarabangsa

International Professional Practices Framework (IPPF)

- ❑ Merupakan rangka kerja standard antarabangsa untuk Juruaudit Dalam, dibangunkan oleh *The Institute of Internal Auditors (IIA)*.
- ❑ Menyediakan garis panduan tentang amalan terbaik audit dalaman.

2017

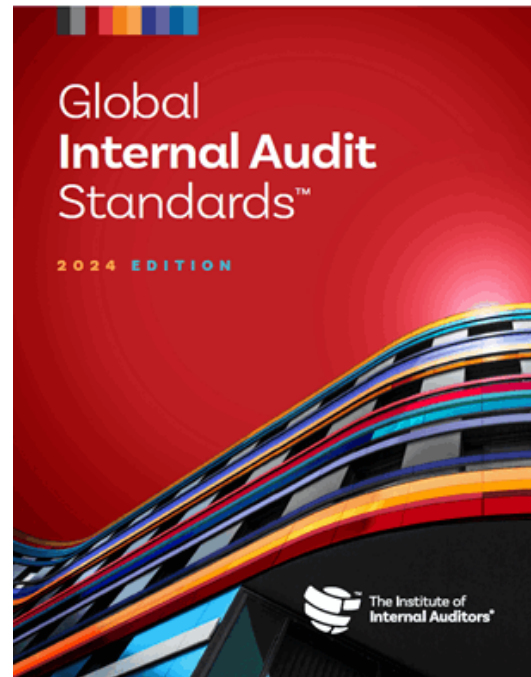
2024

Standard Audit Dalaman Global

Global Internal Audit Standards (GIAS)

Standard Audit Dalaman Global (GIAS) adalah evolusi IPPF 2017. GIAS dikeluarkan oleh The Institute of Internal Auditors (IIA) pada **9 Januari 2024**, iaitu piawaian audit dalaman global yang baharu untuk meningkatkan kualiti dan profesionalisme Juruaudit Dalaman terhadap keperluan audit dalaman masa kini. Standards ini **berkuat kuasa** sepenuhnya pada **9 Januari 2025**.

Struktur Standard Audit Dalaman Global (GIAS)

Terdiri daripada **5 Domain**, **15 Prinsip**, **52 Standard** dan **280 Keperluan**. Struktur ini memastikan audit dalaman memenuhi piawaian antarabangsa, dengan penekanan kepada peningkatan kualiti dan relevan untuk menghadapi cabaran semasa seperti transformasi digital.

The Standards use the word “must” in the Requirements sections and the words “should” and “may” to specify common and preferred practices in the Considerations for Implementation sections.

Domain I: Tujuan Audit Dalaman

Menggabungkan Misi dan Definisi Audit Dalaman untuk menangani pengauditan dalaman bagi membantu organisasi melindungi dan mengekalkan kepentingan awam.

Pengauditan dalaman membantu meningkatkan:

- Kejayaan organisasi mencapai objektifnya.
- Proses tadbir urus, pengurusan risiko dan kawalan organisasi.
- Proses membuat keputusan dan pengawasan organisasi.
- Reputasi dan kredibiliti organisasi dengan pihak berkepentingannya.
- Keupayaan organisasi menjaga kepentingan awam.

Pengauditan dalaman berfungsi dengan paling berkesan apabila:

- Dilaksanakan oleh profesional berkelayakan dengan memenuhi Standard Audit Dalaman Global (GIAS), yang diwujudkan dengan mengambil kira kepentingan awam.
- Fungsi audit dalaman ditempatkan secara bebas dengan akauntabilitinya terus kepada lembaga.

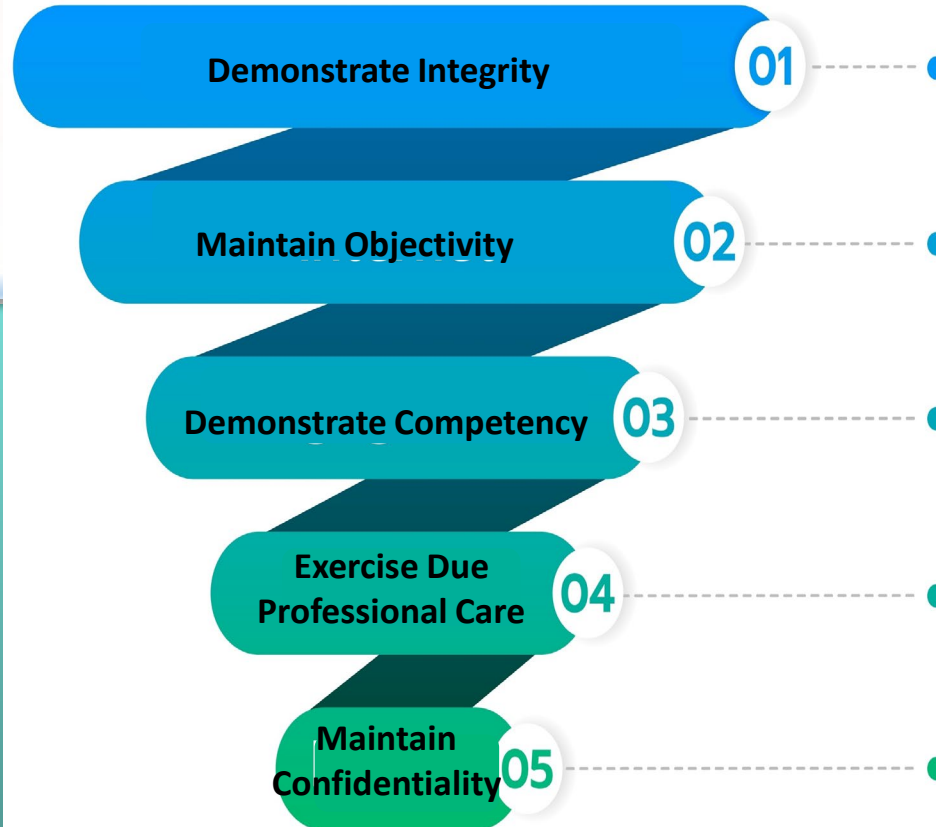
Juruaudit Dalaman bebas daripada pengaruh yang tidak wajar dan komited untuk membuat penilaian yang objektif.

Domain II: Etika dan Profesionalisme

Menggantikan Kod Etika IIA terdahulu iaitu garis panduan etika minimum. Kini ia adalah sebahagian daripada standard amalan profesional yang lebih komprehensif.

Domain ini menggariskan jangkaan tingkah laku individu dan entiti yang menyediakan perkhidmatan audit dalaman. Pematuhan kepada prinsip dan piawaian iaitu:

- ✔ Menanamkan kepercayaan dalam profesion audit dalaman.
- ✔ Mewujudkan budaya beretika dalam fungsi audit dalaman.
- ✔ Menyediakan asas untuk kebergantungan kepada kerja dan pertimbangan Juruaudit Dalaman.

Domain III: Mentadbir Fungsi Audit Dalam

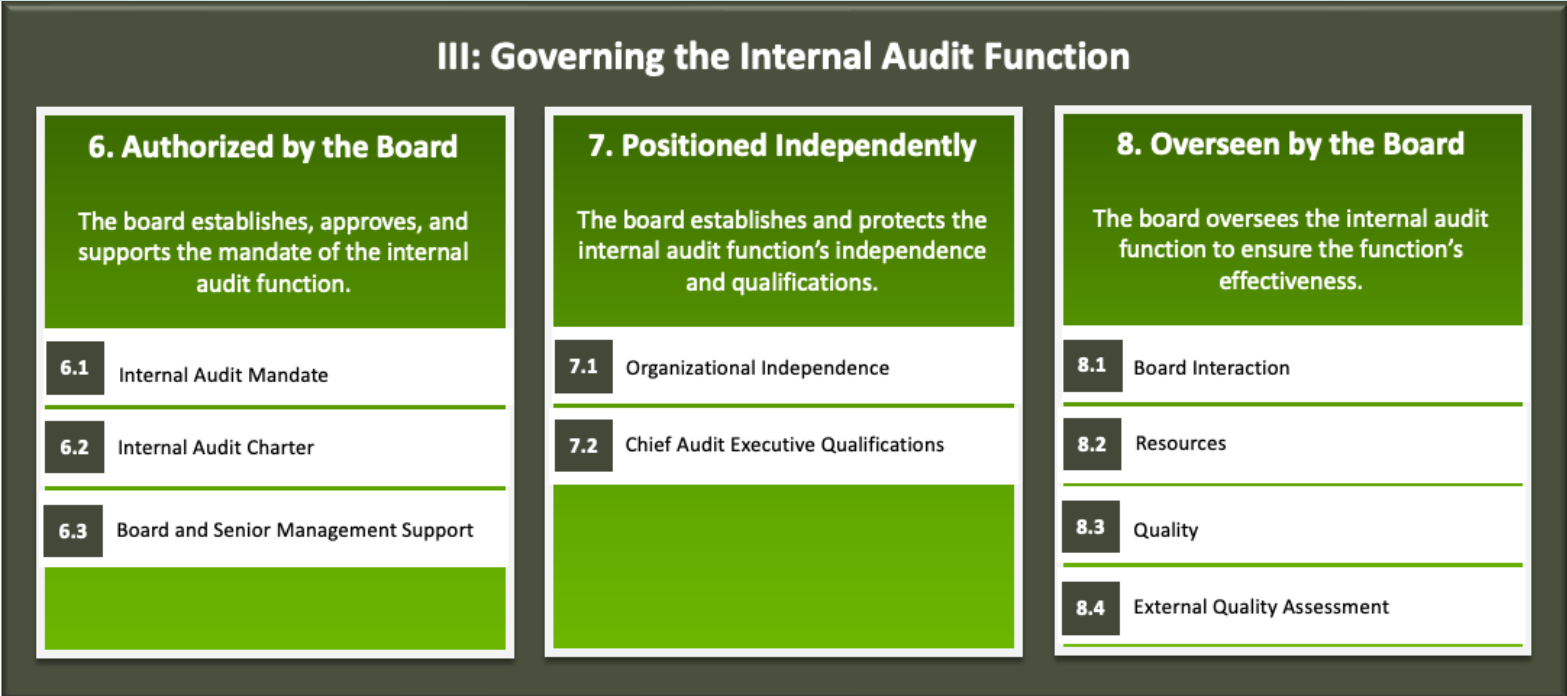
Memastikan fungsi audit dalam menjadi satu entiti yang berwibawa, bebas, dan memberikan nilai tambah kepada organisasi. Ia menggariskan keperluan bagi Ketua Eksekutif Audit (CAE) bekerjasama rapat dengan lembaga untuk:

Menubuhkan fungsi audit dalam

Meletakkan ia secara bebas

Mengawasi prestasi

- a) Domain ini menumpukan kepada peranan Lembaga Pengarah/Jawatankuasa Audit, Pengurusan Universiti dan CAE untuk memastikan fungsi audit dalam dijalankan secara berkesan.
- b) Domain ini ada elemen unik yang dipanggil “*essential conditions*” iaitu tindakan yang wajib dilakukan oleh Lembaga Pengarah/Jawatankuasa Audit dan Pengurusan Universiti iaitu meluluskan (authorize); menempatkan (position); dan memantau (oversee) fungsi audit dalam.
- c) Domain ini juga memperkenalkan keperluan untuk *Quality Assurance and Improvement Programme* (QAIP), termasuk penilaian kualiti luaran.

Domain IV: Mengurus Fungsi Audit Dalaman

Menguruskan fungsi audit dalaman dengan berkesan bagi membina fungsi audit dalaman yang profesional, strategik, taktikal dan berimpak tinggi dalam sesebuah organisasi.

Domain ini merangkumi tanggungjawab CAE iaitu:

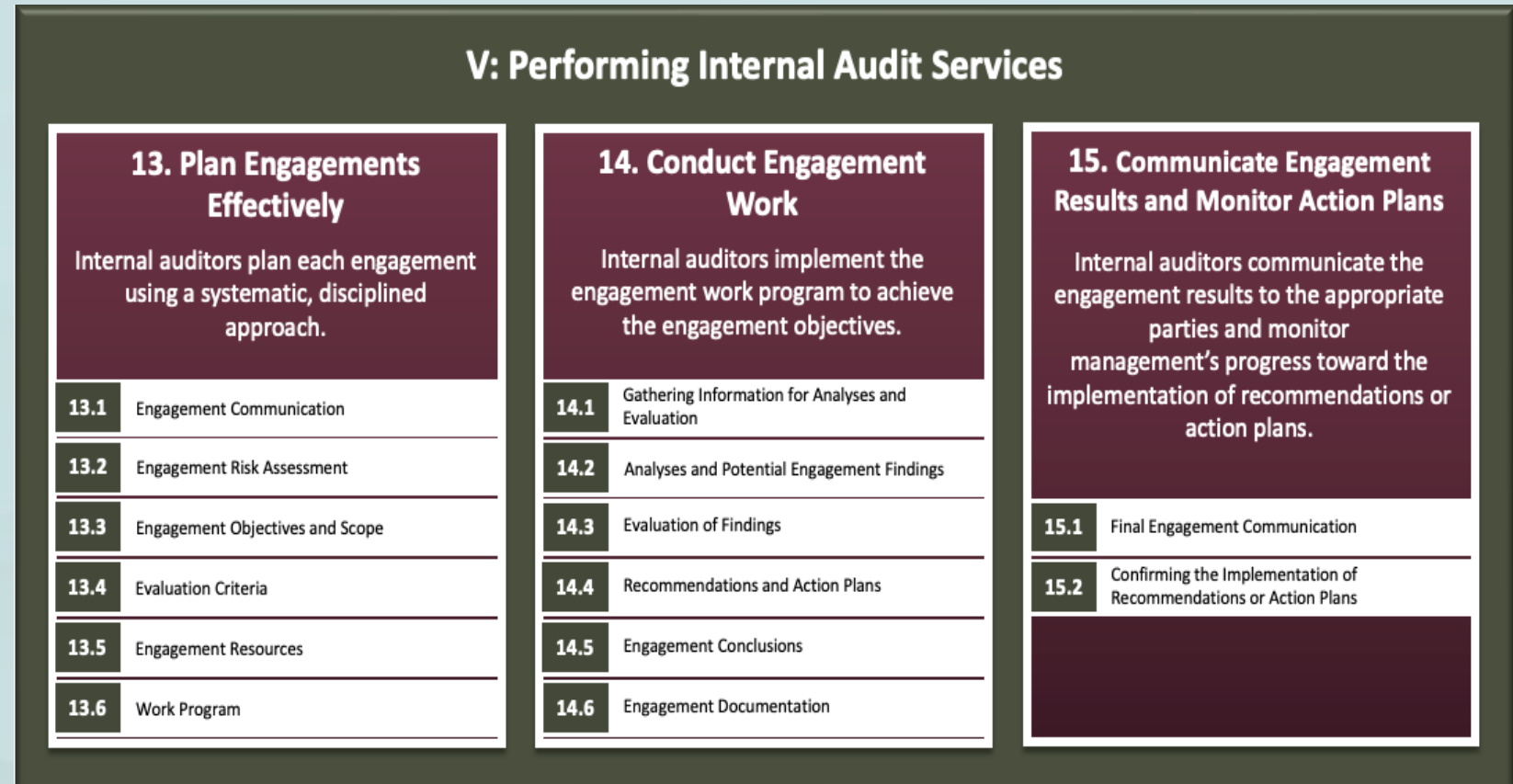
- Merancang secara strategik;
- Menguruskan sumber (kewangan, manusia dan teknologi);
- Membina hubungan;
- Berkomunikasi dengan pihak berkepentingan; dan
- Meningkatkan prestasi fungsi audit dalaman.

IV: Managing the Internal Audit Function			
9. Plan Strategically The chief audit executive plans strategically to position the internal audit function to fulfill its mandate and achieve long-term success. 9.1 Understanding Governance, Risk Management, and Control 9.2 Internal Audit Strategy 9.3 Methodologies 9.4 Internal Audit plan 9.5 Coordination and Reliance	10. Manage Resources The chief audit executive manages resources to implement the internal audit function's strategy and achieve its plan and mandate. 10.1 Financial Resource Management 10.2 Human Resources Management 10.3 Technological Resources	11. Communicate Effectively The chief audit executive guides the internal audit function to communicate effectively with its stakeholders. 11.1 Building Relationships and Communicating with Stakeholders 11.2 Effective Communication 11.3 Communicating Results 11.4 Errors and Omissions 11.5 Communicating the Acceptance of Risks	12. Enhance Quality The chief audit executive is responsible for the internal audit function's conformance with the Global Internal Audit Standards and continuous performance improvement. 12.1 Internal Quality Assessment 12.2 Performance Measurement 12.3 Oversee and Improve Engagement Performance

Domain V: Melaksanakan Perkhidmatan Audit Dalaman

Merancang tugas, melaksanakan, melaporkan dan memantau tindakan susulan secara berkesan bagi memberi nilai strategik dan impak kepada organisasi.

- a) Domain ini juga melibatkan penyediaan jaminan dan khidmat nasihat atau kedua-duanya.
- b) Perkhidmatan audit dalaman dilaksanakan bagi:
- ☐ menyampaikan jaminan (assurance) dan pandangan (insights) yang relevan.
 - ☐ memastikan fungsi audit dalaman memberi nilai tambah.
 - ☐ menyokong tadbir urus korporat dengan memberikan keyakinan kepada pihak berkepentingan.

Melaksanakan Penilaian Kualiti Yang Berkesan

Domain III : Prinsip 8 Pengawasan Pemantauan oleh Lembaga

Standard 8.3 Kualiti

Standard 8.4 Penilaian Kualiti Luaran

Domain IV : Prinsip 12 Meningkatkan Kualiti

Standard 12.1 Penilaian Kualiti Dalaman

Standard 12.2 Pengukuran Prestasi

Standard 12.3 Menyelia dan Meningkatkan Prestasi Tugas

Domain III : Mentadbir Fungsi Audit Dalaman

- pengaturan tadbir urus yang sesuai bagi keberkesanan fungsi audit dalaman.

PRINSIP

8

Pengawasan Pemantauan oleh Lembaga

Lembaga mengawasi fungsi audit dalaman untuk memastikan keberkesanannya melalui penilaian kualiti dan program penambahbaikan.

Standard 8.3 Kualiti

Standard 8.4 Penilaian Kualiti Luaran

Domain IV : Menguruskan Fungsi Audit Dalaman

- memperincikan tanggungjawab Ketua Eksekutif Audit (CAE) untuk menguruskan fungsi audit dalaman.

PRINSIP 12

Meningkatkan Kualiti

CAE bertanggungjawab ke atas pematuhan fungsi audit dalaman terhadap Standard Audit Dalaman Global (GIAS) dan peningkatan prestasi berterusan.

Standard 12.1 Penilaian Kualiti Dalaman

CAE mesti membangunkan dan menjalankan penilaian dalaman terhadap pematuhan fungsi audit dalaman dengan GIAS dan kemajuan ke arah objektif prestasi.

Standard 12.2 Pengukuran Prestasi

CAE mesti membangunkan objektif untuk menilai prestasi dan metodologi pengukuran prestasi ke arah pencapaian objektif fungsi dan menggalakkan penambahbaikan berterusan bagi fungsi audit dalaman.

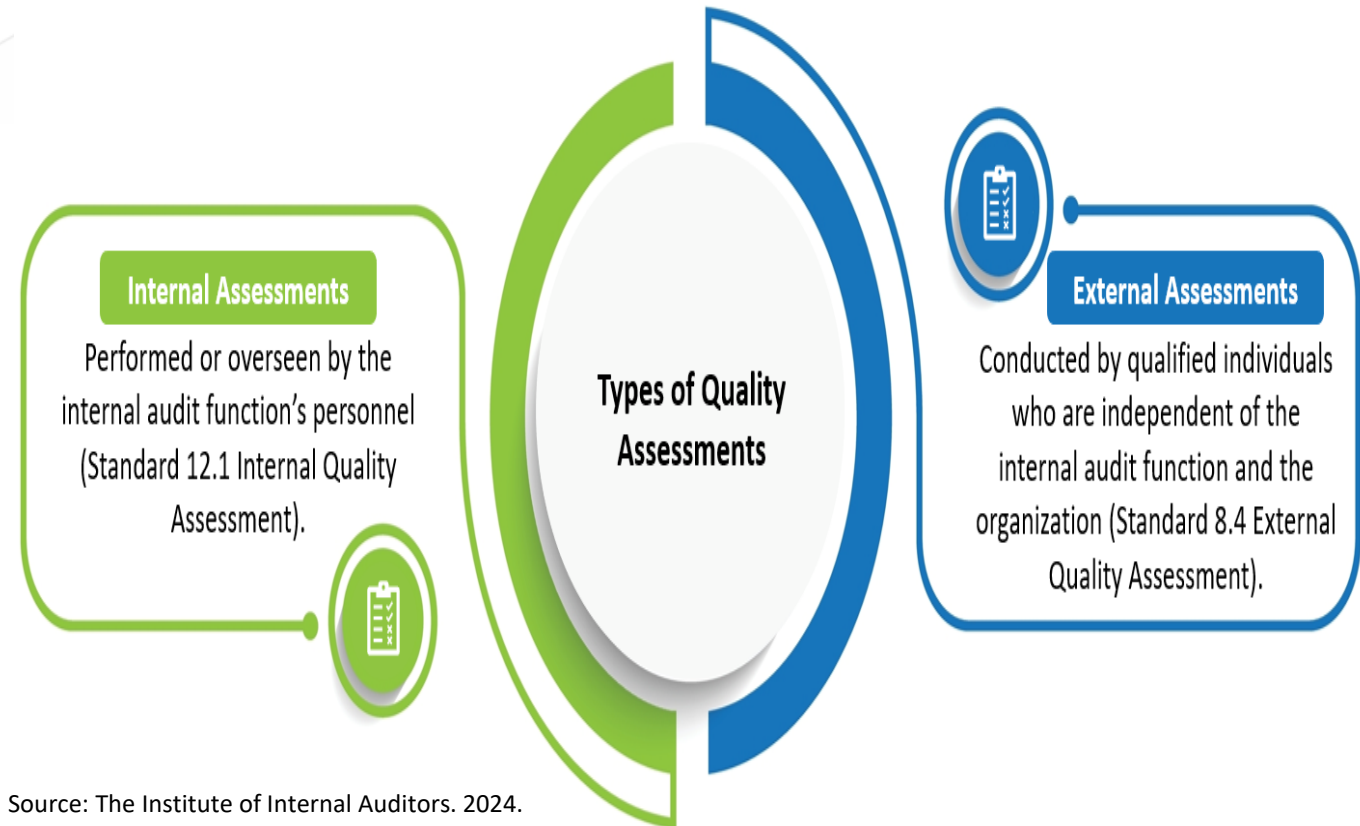
Standard 12.3 Menyelia dan Meningkatkan Prestasi Tugas

CAE mesti mewujudkan dan melaksanakan metodologi untuk menyelia tugas, jaminan kualiti dan pembangunan kompetensi.

Jenis Penilaian Kualitas

Penilaian kualitas dapat meningkatkan pematuhan kepada Standard dan kemampuan fungsi audit dalaman untuk menambah nilai kepada organisasi. Program Jaminan dan Penambahbaikan Kualiti (QAIP) yang merangkumi dua (2) jenis penilaian iaitu:

- a) Penilaian Dalaman (Standard 12.1)
- b) Penilaian Luaran (Standard 8.4)

Source: The Institute of Internal Auditors. 2024.

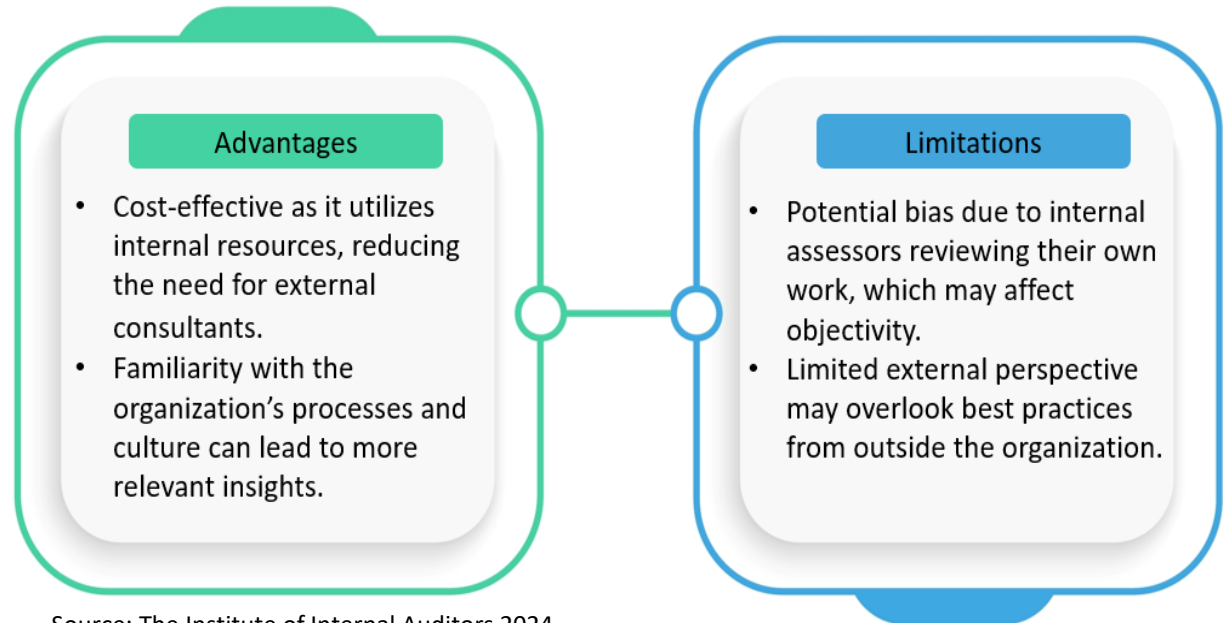
Kedua-dua penilaian kualiti menilai pematuhan fungsi audit dalaman dengan Standard dan melaporkan pencapaian objektif prestasinya.

Standard 12.1 Penilaian Kualiti Dalaman

Penilaian kualiti dalaman adalah penting untuk meningkatkan kualiti dan prestasi fungsi audit dalaman. Terdapat dua (2) komponen untuk penilaian dalaman:

1. **Pemantauan berterusan** terhadap pematuhan fungsi audit dalaman dengan Standard dan kemajuan dipantau ke arah pencapaian objektif kualiti.
2. **Penilaian sendiri berkala** menghasilkan semakan yang lebih holistik terhadap Standard dan fungsi audit dalaman melalui pengesahan pematuhan.

Terdapat kelebihan dan cabaran yang berkaitan dengan pelaksanaan penilaian kualiti dalaman seperti berikut:

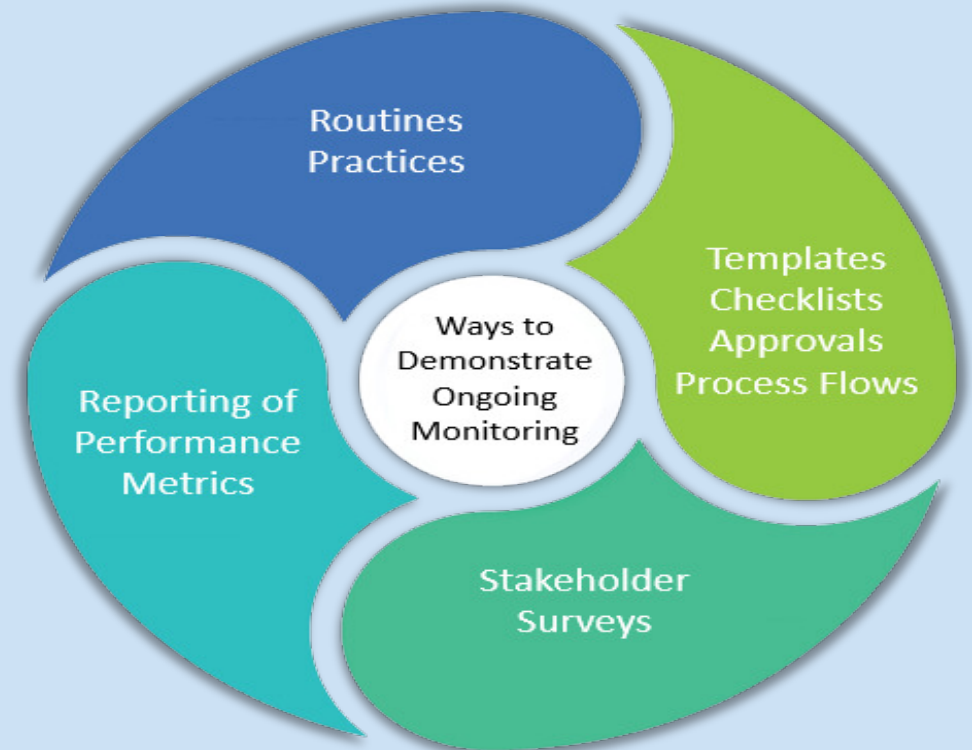

Source: The Institute of Internal Auditors 2024

1. Pemantauan Berterusan

Pemantauan berterusan adalah penting untuk penilaian kualiti dalaman kerana ia membantu peluang penambahbaikan fungsi audit dalaman dari semasa ke semasa.

- Pemantauan berterusan melibatkan penyeliaan, semakan dan pengukuran fungsi audit dalaman secara konsisten.
- Pemantauan berterusan menumpukan pada Standard yang dipantau melalui metodologi seperti semakan penyeliaan terhadap perancangan, pelaksanaan dan pemantauan tugas.
- Penyeliaan tugas yang mencukupi semasa perancangan, pelaksanaan dan pemantauan kemajuan tugas perlu didokumenkan dengan betul.

2. Penilaian Kendiri Berkala

Penilaian kendiri berkala dilaksanakan bagi mengesahkan pematuhan fungsi audit dalaman terhadap Standard dan kemajuan pencapaian objektif prestasi fungsi audit dalaman.

Penilaian Kendiri Berkala

- Penilaian kendiri berkala berbeza daripada pemantauan berterusan kerana ia meliputi semua domain.
- Panduan dan templat Manual Penilaian Kualiti boleh digunakan untuk penilaian kendiri berkala.

Kekerapan Pelaporan Penilaian Kendiri Berkala

- Hasil penilaian kualiti dalaman dilaporkan kepada Lembaga dan pengurusan kanan sekurang-kurangnya setahun sekali.
- Apabila Standard disemak semula, keperluan baharu harus dianalisis untuk menentukan sama ada pelarasan kepada piagam atau metodologi fungsi audit dalaman diperlukan untuk memastikan pematuhan.

Standard 8.4 Penilaian Kualiti Luaran

Penilaian kualiti luaran menilai pematuhan fungsi audit dalaman dengan Standard dan melaporkan pencapaian objektif prestasi. Ia juga boleh mengenal pasti amalan terkemuka yang telah dilaksanakan dan peluang untuk meningkatkan fungsi audit dalaman, keberkesanan dan kredibilitinya.

Kekerapan Penilaian Kualiti Luaran

- Penilaian kualiti luaran mesti dilakukan oleh penilai yang berkelayakan dan bebas di luar organisasi **sekurang-kurangnya setiap lima (5) tahun**.
- Standard 8.4 Penilaian Kualiti Luaran mentakrifkan peranan dan tanggungjawab Lembaga, pengurusan kanan dan CAE berkaitan dengan penilaian luaran.
- Walaupun keperluan kekerapan penilaian luaran adalah setiap lima (5) tahun, CAE harus mempertimbangkan faktor lain semasa menentukan kekerapan, masa tertentu, jenis dan skop ulasan, seperti:

Do the internal quality assessments indicate that the internal audit function conforms with the Standards?

Have discussions with the board established additional expectations related to quality assurance?

Is the documentation describing the quality assurance and improvement program comprehensive?

Have there been changes in the internal audit function?

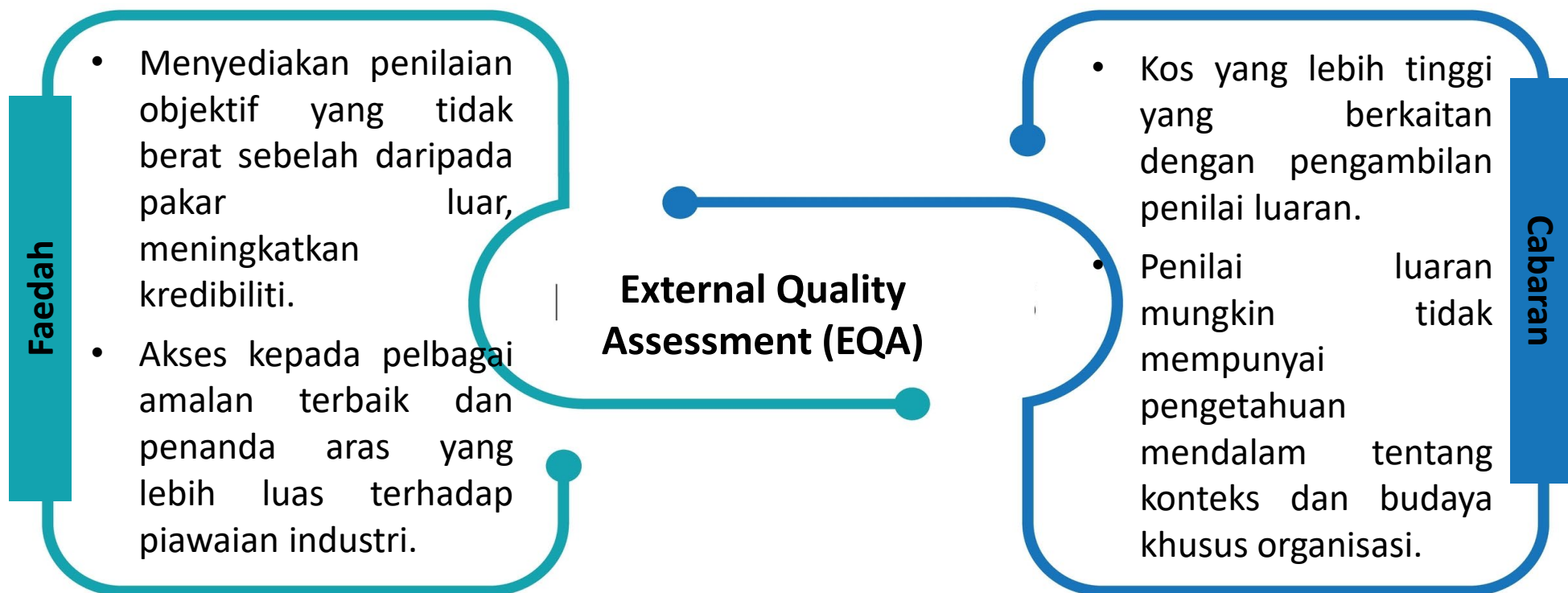
Has feedback from key stakeholders been incorporated into the quality assurance and improvement program?

Are there legal and/or regulatory requirements to perform the review more frequently than five years?

1. Penilaian Kualiti Luaran Penuh (EQA)

Penilaian kualiti luaran penuh (EQA) ialah penilaian komprehensif yang dijalankan oleh pasukan bebas dan berkecuali dari luar organisasi. Adalah penting untuk mempertimbangkan faedah dan cabaran apabila memilih untuk menjalankan EQA penuh.

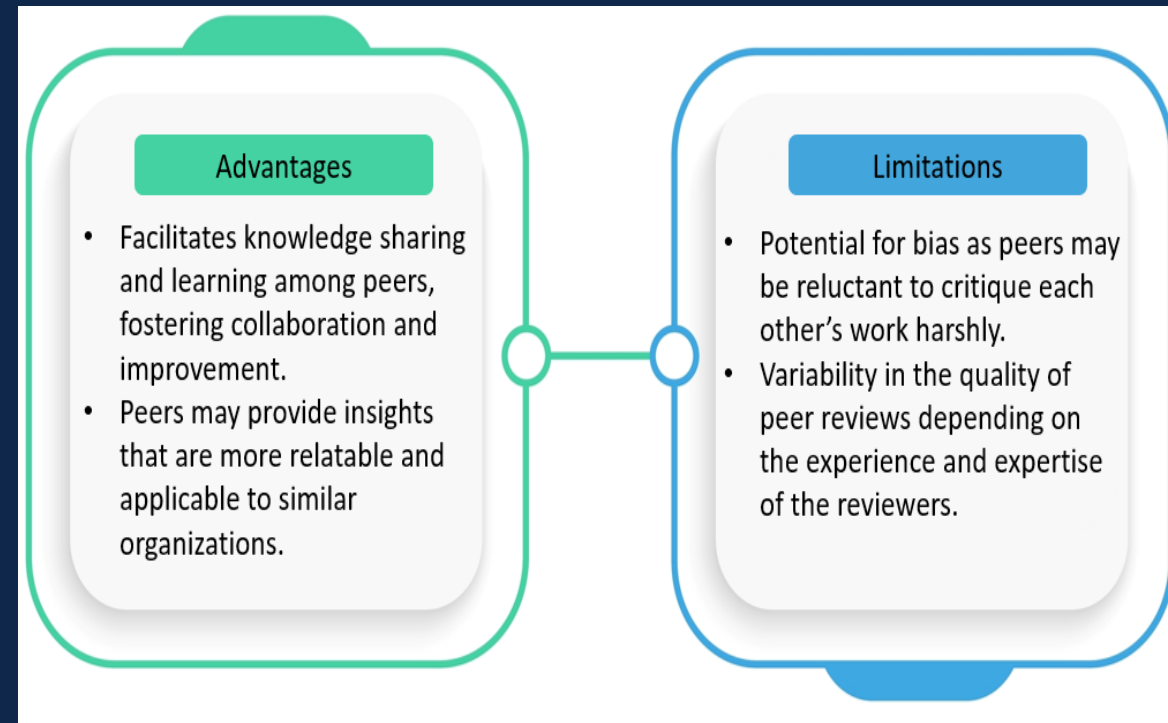

2. Penilaian Setara (Peer Review)

Penilaian kualiti luaran boleh dijalankan melalui penilaian setara (peer review). Ia melibatkan:

- Juruaudit Dalam dan Daripada sekurang-kurangnya tiga (3) organisasi membentuk kumpulan profesional yang berkelayakan untuk menjalankan penilaian kualiti luaran untuk memenuhi keperluan kebebasan pengulas.
- Entiti gabungan lain yang berkongsi lembaga yang sama harus dianggap sebagai datang daripada organisasi yang sama untuk tujuan kebebasan pengulas.
- Menarik penilai daripada berbilang organisasi memberikan perspektif yang luas dan menghalang semakan timbal balik.

Faedah dan cabaran apabila memilih untuk menjalankan penilaian kualiti luaran melalui semakan rakan sebaya (peer review) adalah seperti berikut:

Source: The Institute of Internal Auditors. 2024

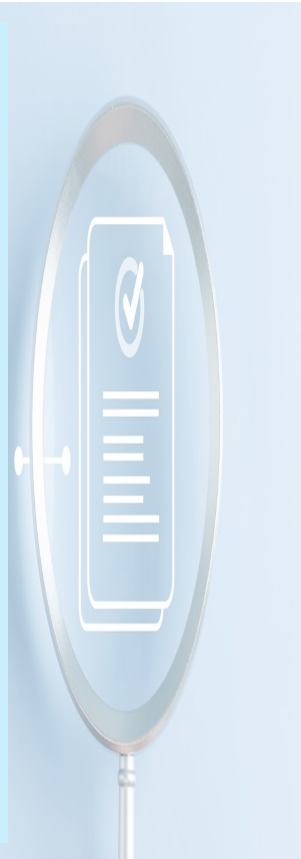

3. Penilaian Kendiri dengan Pengesahan Bebas

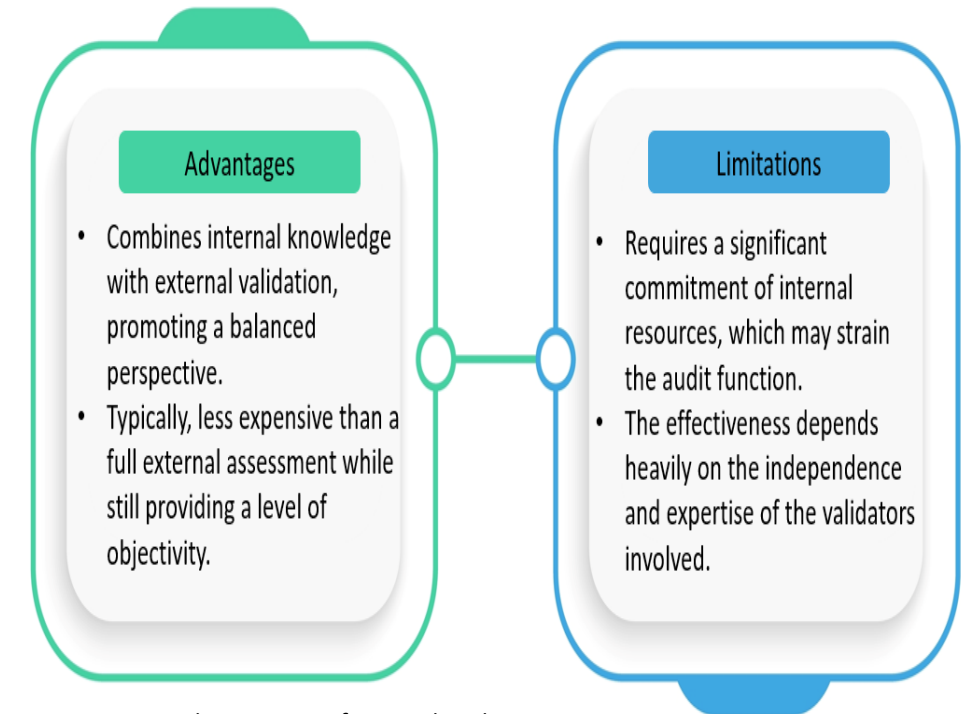
Self-Assessment with Independent Validation (SAIV)

Alternatif kos efektif kepada penilaian kualiti luaran penuh ialah Penilaian Kendiri Dengan Pengesahan Bebas (SAIV) iaitu:

- Termasuk semakan dalaman dan komprehensif pematuhan dengan Standard dan semakan seterusnya kertas kerja penilaian kendiri dan kesimpulan oleh Pengesah Luaran Bebas.
- Melaksanakan dan mendokumentasikan kerja seperti yang akan dilakukan dalam penilaian kualiti luaran penuh, dengan tahap penjagaan profesional yang sewajarnya.

Antara faedah dan cabaran apabila menjalankan SAIV adalah:

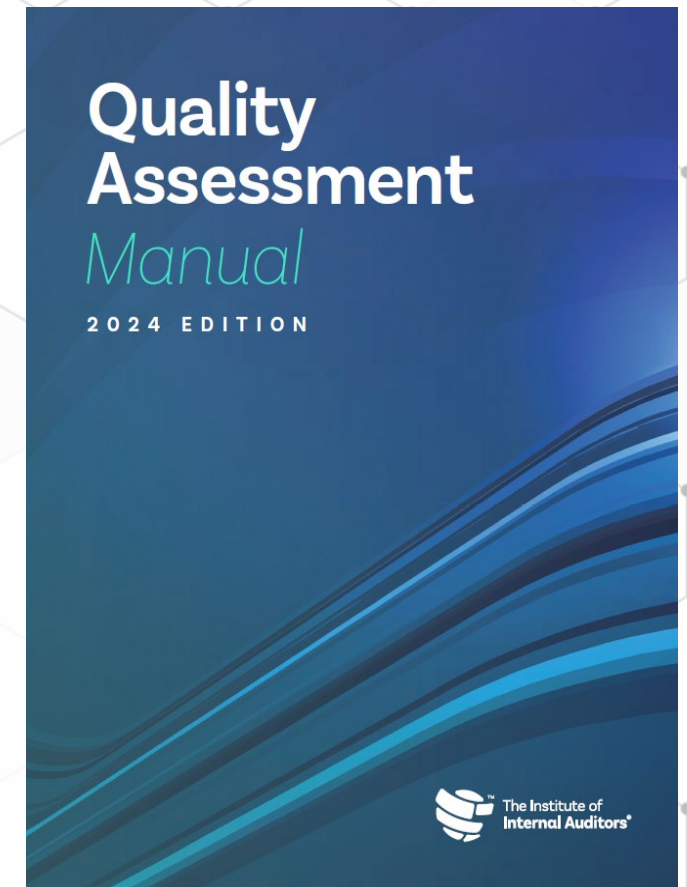
Source: The Institute of Internal Auditors. 2024

Manual Penilaian Kualiti (Quality Assessment Manual 2024 Edition)

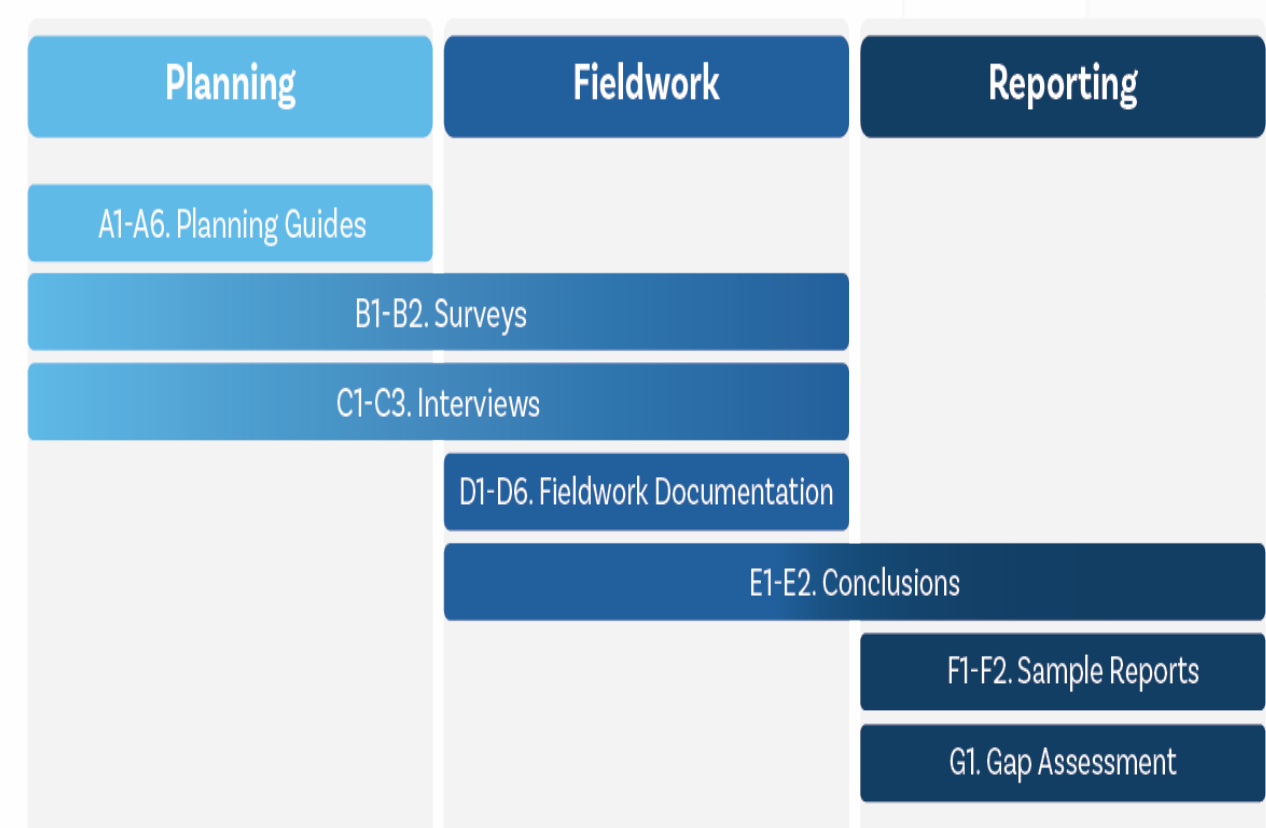
Manual ini merupakan **panduan** bagi memudahkan **penilaian terperinci** mengenai metodologi dan prestasi fungsi audit dalaman terhadap panduan mandatori Standard Audit Dalaman Global (GIAS) dan Keperluan Topikal yang dikeluarkan oleh Institut Juruaudit Dalaman (IIA).

- Manual sebagai rujukan untuk membantu merancang dan melaksanakan penilaian kualiti dalaman atau luaran seperti yang dikehendaki oleh Standard.
- Manual boleh digunakan secara global dengan memberi tumpuan kepada prinsip yang sejajar dengan tadbir urus organisasi asas dan konsep pengurusan risiko.

Proses Penilaian Kualiti

Manual Penilaian Kualiti menyediakan rangka kerja, templat, dan alat untuk menilai pematuhan fungsi audit dalaman terhadap Standard GIAS.

Templat Manual Penilaian Kualiti

- Templat kerja lapangan (D1-D6) digunakan untuk merekodkan kesimpulan mengenai pematuhan dengan keperluan Standard dan pencapaian prinsip.
- Templat Gambaran Keseluruhan Matriks Penarafan (E1) menyediakan panduan tambahan untuk pematuhan penilaian dengan Standard, pencapaian prinsip dan kematangan.

Tempat Laporan Penilaian Kualiti (F1)

Laporan penilaian kualiti hendaklah termasuk:

- Objektif dan skop penilaian.
- Kelayakan dan kebebasan pasukan penilaian.
- Kesimpulan penilai.
- Sebarang rancangan tindakan untuk menangani isu-isu ketidakpatuhan dengan Standard atau peluang untuk penambahbaikan.

Templat Manual Penilaian Kualitas

Manual Penilaian Kualitas menyediakan penerangan dan pendekatan penilaian dengan templat seperti berikut:

Document Ref. #	Document Title	Brief Description
A1	Planning Guide	Overview of Planning, Fieldwork, and Reporting templates
A2	Initial Data Request	Organization metadata, plus an indexed, cross-referenced list of types of documentation that will be necessary to complete a quality assessment
A3	Domain II Planning Chief Audit Executive's Overview	Chief audit executive's descriptions of processes and comments on conformance with standards in Domain II.
A4	Domain III Planning Chief Audit Executive's Overview	Chief audit executive's descriptions of processes and comments on conformance with standards in Domain III.
A5	Domain IV Planning Chief Audit Executive's Overview	Chief audit executive's descriptions of processes and comments on conformance with standards in Domain IV.
A6	Domain V Planning Chief Audit Executive's Overview	Chief audit executive's descriptions of processes and comments on conformance with standards in Domain V.
B1	Board and Management Survey	Survey for individuals who can provide feedback on the operation of the internal audit function.
B2	Internal Audit Function Personnel Survey	Survey for internal auditors to provide feedback on the operation of the internal audit function.
C1	Interview - Chief Audit Executive	Follow-up questions to clarify and confirm an understanding of the information received so far.
C2	Interview - Board or Management	Follow-up questions to clarify and confirm an understanding of the information received so far.
C3	Interview - Other Assurance Providers	Two questions: about the other provider's coordination with and reliance on internal audit function, and vice versa.

Document Ref. #	Document Title	Brief Description
D1	Domain I Fieldwork	Document the support for the conclusion on Achievement of the Principles in Domain I: Planning the Internal Audit Function.
D2	Domain II Fieldwork	Document the support for the conclusions on Conformance with the Standards and Achievement of the Principles in Domain II: Ethics and Professionalism.
D3	Domain III Fieldwork	Document the support for the conclusions on Conformance with the Standards and Achievement of the Principles in Domain III: Governing the Internal Audit Function.
D4	Domain IV Fieldwork	Document the support for the conclusions on Conformance with the Standards and Achievement of the Principles in Domain IV: Managing the Internal Audit Function.
D5	Domain V Fieldwork	Document the support for the conclusions on Conformance with the Standards and Achievement of the Principles in Domain V: Performing Internal Audit Services.
D6	Domain V Supplemental Program Engagement Workpaper Review	Document the results of a review of engagement workpapers, to support the conclusions on Conformance with the Standards and Achievement of the Principles in Domain V: Performing Internal Audit Services.
E1	Overviews of Rating Matrices	Guidance for applying the various conformance, achievement, and maturity ratings.
E2	Summary of Conclusions	Summary of conclusions from fieldwork files, plus Maturity and Overall conclusions.
F1	Sample Report	Template for reporting the results of a quality assessment.
F2	Independent Validator's Report	Template for an independent validator to describe the scope of their work, any observations they may want to make, and their agreement with the self-assessment's conclusions.
G1	Gap Assessment	Template for assessing confidence in the completeness of documentation of conformance with the Standards.

Source: Quality Assessment Manual. 2024 Edition.

Penarafan Kualiti

Quality Rating	For Conclusions on Achieving Overall Conformance	For Conclusions on Achieving Each Principle	For Conclusions on Conforming with Each Standard
Full Achievement (or Full Conformance)	The internal audit function is fully achieving all 15 principles and the Purpose of Internal Auditing.	The internal audit function is fully achieving all the standards related to the principle and the principle's intent.	The internal audit function is fully conforming with all requirements of the standard and the standard's intent.
General Achievement (or General Conformance)	The internal audit function is not fully achieving at least one principle or aspect of Domain I but is achieving the Purpose of Internal Auditing.	The internal audit function is not fully achieving at least one standard but is achieving the principle's intent.	The internal audit function is not fully conforming with at least one requirement but is achieving the standard's intent.
Partial Achievement (or Partial Conformance)	The internal audit function is not fully achieving at least one principle or aspect of Domain I, and the impact is significant enough to rate the function's overall achievement as partially achieving. The CAE may not include in final reports that engagements were performed in conformance with the Standards if the overall achievement conclusion is partial achievement.	The internal audit function is not fully conforming with at least one standard, and the impact is significant enough to rate the function as partially achieving the principle.	The internal audit function is not fully conforming with at least one requirement, and the impact is significant enough to rate the function as partially conforming with the standard's intent.
Nonachievement (or Nonconformance)	The internal audit function is not fully achieving at least one principle, and the impact is significant enough to rate the function's overall conclusion as nonachievement.	The internal audit function is not fully conforming with at least one standard, and the impact is significant enough to rate the function as not achieving the principle's intent.	The internal audit function is not fully conforming with at least one requirement, and the impact is significant enough to rate the function as not achieving the standard's intent.

Penarafan penilaian kualiti menunjukkan tahap pematuhan iaitu:

Full Achievement : Fungsi audit dalaman mematuhi semua keperluan standard dan tujuan audit dalaman yang ditetapkan.

General Achievement : Fungsi audit dalaman tidak mematuhi salah satu keperluan standard tetapi mencapai tujuan audit dalaman yang ditetapkan. Terdapat penambahbaikan kecil perlu dilaksanakan.

Partial Achievement : Fungsi audit dalaman hanya mematuhi sebahagian keperluan standard tetapi tidak menjejaskan fungsi audit dalaman secara keseluruhan. Tindakan penambahbaikan segera diperlukan.

Nonachievement : Fungsi audit dalaman gagal mematuhi keperluan standard dan menjejaskan fungsi audit dalaman secara keseluruhan. Tindakan pembetulan yang besar diperlukan.

PENILAIAN KENDIRI *QUALITY ASSURANCE REVIEW* (QAR) BAHAGIAN AUDIT DALAM, UMT TAHUN 2026

i. PERANCANGAN

PERSEDIAAN REKOD DAN DOKUMEN

- i. Piagam Audit Dalam;
- ii. Manual Audit Dalam;
- iii. Kod Etika
- iv. Pelan Strategik Bahagian Audit Dalam;
- v. Mesyuarat Jawatankuasa Audit dan Pengurusan Risiko (JKAPR);
- vi. Mesyuarat Pengurusan Bahagian Audit Dalam;
- vii. Sumber manusia;
- viii. Deskripsi Tugas dan myPortfolio; dan
- ix. Kompetensi staf.

TADBIR URUS AUDIT DALAM

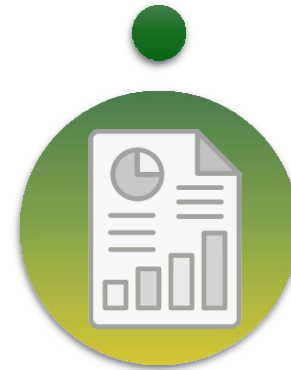
PERANCANGAN PENGAUDITAN

- i. Input Rancangan Audit Tahunan (RAT);
- ii. Penilaian risiko (audit universe);
- iii. Cadangan RAT;
- iv. Carta perbatuan;
- v. Perakuan Naib Canselor; dan
- vi. Kelulusan JKAPR.

- i. Input kajian awal dan analisis data;
- ii. Memorandum Perancangan Audit (MPA);
- iii. Entrance Conference;
- iv. Audit lapangan;
- v. Kertas kerja dan bukti audit;
- vi. Jadual hasil penemuan audit;
- vii. Pre-Exit/Exit Conference;
- viii. Penyeliaan dan semakan; dan
- ix. Status pelaksanaan tugas audit.

PELAKSANAAN PENGAUDITAN

PERSEDIAAN REKOD DAN DOKUMEN

- i. Isu penemuan berimpak/material;
- ii. Syor penambahbaikan;
- iii. Penarafan dan penilaian keseluruhan;
- iv. Edaran laporan audit;
- v. Soal Selidik Kepuasan Pelanggan; dan
- vi. Pelaporan kepada pihak JKAPR dan pihak berkepentingan.

PELAPORAN

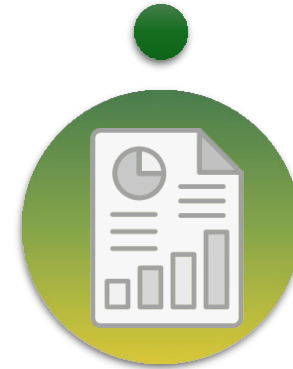

PEMANTAUAN

- i. Fail Kertas Kerja Audit;
- ii. Rekod pemantauan tugas;
- iii. Minit mesyuarat;
- iv. Status pencapaian Pelan Strategik, RAT serta KPI;
- v. Sasaran dan pencapaian SKT staf;
- vi. Analisis kepuasan pelanggan; dan
- vii. Laporan penilaian pihak luar/SAIV.

PEREKODAN

- i. Pengurusan daftar teguran audit;
- ii. Perbincangan status tindakan penyelesaian;
- iii. Penghargaan dan peringatan kepada Auditi;
- iv. Pelaporan kepada pihak JKAPR dan pihak berkepentingan; dan
- v. Aktiviti perundingan dan penasihat.

ii. PELAKSANAAN

OneDrive

Search

Share Copy link Add shortcut to My files Download Sync

Bahagian Audit Dalam > BAHAGIAN AUDIT DALAM

Name	Modified	Modified By	File size	Sharing
Anugerah Kualiti 2026	April 21			
Fail AUD	April 7			
Fail Audit Kendiri Perjawatan Organisasi (AKPO) UMT 2026	April 8			
Fail Auditan	April 7	ZURAIFAH BINTI M.	5 items	Shared
Fail COSO	April 7	ZURAIFAH BINTI M.	3 items	Shared
Fail Kemajuan RAT	April 7	ZURAIFAH BINTI M.	3 items	Shared
Fail Quality Assurance Review (QAR)	April 7	ZURAIFAH BINTI M.	1 item	Shared

2026 - Penilaian Kendiri QAR

TEMPLAT A3

TEMPLAT A4

TEMPLAT A5

TEMPLAT A6

TEMPLAT D2-D5

iii. PELAPORAN

LAPORAN PENILAIAN *QUALITY ASSURANCE REVIEW (QAR)* STANDARD AUDIT DALAMAN GLOBAL (GIAS) TAHUN 2026

BAHAGIAN AUDIT DALAM
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU (UMT)

MAC 2026

RINGKASAN																													
Nama	Universiti Malaysia Terengganu (UMT)																												
Tugasan yang disemak	1) Domain II – Etika Dan Profesionalisme 2) Domain III – Mentadbir Fungsi Audit Dalam 3) Domain IV – Mengurus Etorqsi Audit Dalam 4) Domain V – Melaksanakan Perkhidmatan Audit Dalam																												
Tarikh Penilaian	22 Februari – 1 Mac 2026																												
Kumpulan Penilai	Ketua Penilai Kumpulan 1: Zuraifah binti Mamat. Penolong Penilai : 1) Ahmad Hafipie bin Rosli 2) Nor Diana binti Ismail 3) Anis Baltura binti Che Harun Ketua Penilai Kumpulan 2: Mohd Juhari bin Ab Kadir Penolong Penilai : 1) Mohd Aimman bin Abdullah 2) Arifah Aisyah binti Ahmad Sabri 3) Noor Suzaini binti Embong																												
Markah keseluruhan	<table><tr><th>Pematuhan</th><th>Skor</th><th>Markah</th><th>Jumlah Markah</th></tr><tr><td>Full Achievement</td><td>12</td><td>3</td><td>36</td></tr><tr><td>General Achievement</td><td>3</td><td>2</td><td>6</td></tr><tr><td>Partial Achievement</td><td>0</td><td>1</td><td>0</td></tr><tr><td>Nonachievement</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Keseluruhan</td><td>15</td><td>-</td><td>42</td></tr><tr><td>Peratus</td><td>-</td><td>-</td><td>93%</td></tr></table>	Pematuhan	Skor	Markah	Jumlah Markah	Full Achievement	12	3	36	General Achievement	3	2	6	Partial Achievement	0	1	0	Nonachievement	0	0	0	Keseluruhan	15	-	42	Peratus	-	-	93%
Pematuhan	Skor	Markah	Jumlah Markah																										
Full Achievement	12	3	36																										
General Achievement	3	2	6																										
Partial Achievement	0	1	0																										
Nonachievement	0	0	0																										
Keseluruhan	15	-	42																										
Peratus	-	-	93%																										
Pemerhatian	Hasil penilaian rujuk Lampiran.																												
Cadangan Penambahbaikan	1. AUD perlu mengkaji semula penyediaan Bilagam Audit yang diselenggarakan di bawah GIAS. Sekiranya pernyataan lantikan penerimaan badiab perlu dimasukkan, maka AUD perlu mengemas kini Bilagam Audit sebagaimana keperluan GIAS. 2. AUD perlu menyediakan satu borang khusus sebagai bentuk deklarasi kepentingan. Borang berkenaan perlu diserahkan kepada pegawai yang berislah masuk dan PTI lain ke AUD untuk ditandatangani. Borang berkenaan																												

	perlu disemak dan disahkan sama ada oleh Ketua Audit Dalam (KAD) atau Naib Canselor (NC) di mana berkenaan. 3. Deklarasi akan dibuat di dalam laporan perkhidmatan, jaminan ke atas aktiviti yang pernah menerima khidmat nasihat sebelum itu. 4. AUD perlu menyediakan satu borang deklarasi untuk memaklumkan potensi penjelasan kepada mereka yang meminta perkhidmatan sebelum terima tugasan tersebut. 5. Kerangka Kompetensi Juruaudit perlu disemak semula bersama PPBI dan MKAD. Kerangka kompetensi berkenaan perlu dijadikan dasar latihan dalam AUD dengan penyediaan sumber bersesuaian sama ada oleh Pejabat Naib Canselor (PNC) atau PPBI. 6. Penilaian luaran oleh penilai atau pasukan penilai bebas yang berkelayakan perlu dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Bahagian Audit Dalam (AUD), UMT perlu merancang dan membincangkannya di dalam Mesyuarat Pengurusan AUD atau Mesyuarat Pengurusan Pentadbiran dan Kewangan Canselor supaya sejumlah peruntukan kewangan diluluskan bagi tujuan penilaian dan seterusnya membawa perancangan tersebut untuk perakuan Jawatankuasa Audit dan Pengurusan Risiko (JKAPR).
--	---

Nota:
Full Achievement: Etorqsi audit dalaman mematuhi semua keperluan standard dan tujuan audit dalaman yang ditetapkan.
General Achievement: Etorqsi audit dalaman tidak mematuhi salah satu keperluan standard tetapi mencapai tujuan audit dalaman yang ditetapkan. Terdapat penambahbaikan kecil perlu dilaksanakan.
Partial Achievement: Etorqsi audit dalaman hanya mematuhi sebahagian keperluan standard tetapi tidak mencapai tujuan audit dalaman secara keseluruhan. Tindakan penambahbaikan segera diperlukan.
Nonachievement: Etorqsi audit dalaman gagal mematuhi keperluan standard dan pencapaian fungsi audit dalaman secara keseluruhan. Tindakan peribadi yang besar diperlukan.

PENARAFAN PEMATUHAN		FC	GC	PC	DNC
DOMAIN I: TUJUAN AUDIT DALAMAN					
DOMAIN II: ETIKA DAN PROFESIONALISME					
PRINSIP 1: MEMPERLIHATKAN INTEGRITI		Full Achievement			
STANDARD 1.1	Ketajuan dan Keberanian Profesional	/			
STANDARD 1.2	Jangkaan Etika Organisasi	/			
STANDARD 1.3	Tingkah Laku Undang-undang dan Etika	/			
PRINSIP 2: MENGEKALKAN OBJEKTIVITI		General Achievement			
STANDARD 2.1	Objektiviti Individu	/			
STANDARD 2.2	Melodungi Objektiviti			/	
STANDARD 2.3	Melapodkan Penjelasan, Objektiviti	/			
PRINSIP 3: MEMPERLIHATKAN KOMPETENSI		General Achievement			
STANDARD 3.1	Kompetensi		/		
STANDARD 3.3	Pembangunan Profesional Berterusan	/			
PRINSIP 4: MELAKSANAKAN KECERMATAN WAJAR PROFESIONAL		Full Achievement			
STANDARD 4.1	Pematuhan Terhadap Standard Audit Dalam Global	/			
STANDARD 4.2	Kecermatan Wajar Profesional	/			
STANDARD 4.3	Skeptisme Profesional	/			
PRINSIP 5: MENGEKALKAN KERAHSIAAN		Full Achievement			
STANDARD 5.1	Penggunaan Maklumat	/			
STANDARD 5.2	Perlindungan Maklumat	/			
DOMAIN III: MENTADBIR FUNGSI AUDIT DALAMAN					
PRINSIP 6: DIBENARKAN OLEH LEMBAGA PENGARAH		Full Achievement			
STANDARD 6.1	Mandat Audit Dalam	/			
STANDARD 6.2	Plagam Audit Dalam	/			
STANDARD 6.3	Sokongan Lembaga dan Pengurusan Kanan	/			
PRINSIP 7: KEDUDUKAN MANDIRI		Full Achievement			
STANDARD 7.1	Kebebasan Organisasi	/			

PENARAFAN PEMATUHAN		FC	GC	PC	DNC
STANDARD 12.3	Menovella dan Meningkatkan Prestasi Tugasan	/			
DOMAIN V: MELAKSANAKAN PERKHIDMATAN AUDIT DALAMAN					
PRINSIP 13: RANCANG TUGASAN SECARA BERKESAN		Full Achievement			
STANDARD 13.1	Komunikasi Tugasan	/			
STANDARD 13.2	Penilaian Risiko Tugasan	/			
STANDARD 13.3	Objektif dan Skop Tugasan	/			
STANDARD 13.4	Kriteria Penilaian	/			
STANDARD 13.5	Sumber Tugasan	/			
STANDARD 13.6	Program Kerja	/			
PRINSIP 14: MELAKSANAKAN KERJA TUGASAN		Full Achievement			
STANDARD 14.1	Mengumpul Maklumat untuk Analisis dan Penilaian	/			
STANDARD 14.2	Analisis dan Penemuan Tugasan Berpotensi	/			
STANDARD 14.3	Penilaian Penemuan	/			
STANDARD 14.4	Cadangan dan Pelan Tindakan	/			
STANDARD 14.5	Kesimpulan Tugasan	/			
STANDARD 14.6	Dokumentasi Tugasan	/			
PRINSIP 15: MENYAMPAIKAN KEPUTUSAN TUGASAN DAN MEMANTAU PELAN TINDAKAN		Full Achievement			
STANDARD 15.1	Komunikasi Akhir Tugasan	/			
STANDARD 15.2	Mengesahkan Pelaksanaan, Cadangan atau Pelan Tindakan	/			

Nota:
FC: Fully Conforms
GC: Generally Conforms
PC: Partially Conforms
DNC: Does Not Conform

LAPORAN PENILAIAN KENDIRI QUALITY ASSURANCE REVIEW (QAR) BAHAGIAN AUDIT DALAM, UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU (UMT) TAHUN 2026

BAHAGIAN AUDIT DALAM
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU (UMT)

Mac 2026

- 1) Ringkasan Eksekutif
- 2) Latar Belakang
- 3) Skop Penilaian Kendiri
- 4) Hasil Penilaian Kendiri
- 5) Rumusan

BAHAGIAN AUDIT DALAM UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU (UMT)

LAPORAN PENILAIAN KENDIRI QUALITY ASSURANCE REVIEW (QAR) TAHUN 2026

BAHAGIAN A

- Laporan ini membentangkan hasil Penilaian Kendiri *Quality Assurance Review* (QAR) Bahagian Audit Dalam, UMT Tahun 2026 dijalankan selaras dengan keperluan *Global Internal Audit Standards* (GIAS). Penilaian dilaksanakan berdasarkan kelulusan Mesyuarat Jawatankuasa Audit dan Pengurusan Risiko (JKAPR), UMT Kali Ke-77 Bil. 4 Tahun 2025 pada 16 Disember 2025.
- Bahagian Audit Dalam (*Assessment Review* (QAR) menyediakan untuk divalidasi daripada Universiti Awan QAR adalah untuk mematuhi piawaian GIAS (IIA). Validasi oleh penilai
- Secara keseluruhannya, (General Achievement) k penarafan *Full Achievement* Walaupun terdapat tiga tindakan penyelesaian I meningkatkan kecekapan kredibiliti dipercayai. Hasi prinsip GIAS adalah sepe

Laporan Penilaian Kendiri Quality Assurance Review (QAR) Bahagian Audit Dalam, UMT Tahun 2026

DOMAIN	PRINSIP	TAHAP PEMATUHAN
D2	PRINSIP 1 : MEMPERLIHATKAN INTEGRITI	FULL ACHIEVEMENT
D2	PRINSIP 2 : MENGEKALKAN OBJEKTIVITI	GENERAL ACHIEVEMENT
D2	PRINSIP 3 : MEMPERLIHATKAN KOMPETENSI	GENERAL ACHIEVEMENT
D2	PRINSIP 4 : MELAKSANAKAN KECERMATAN WAJAR PROFESIONAL	FULL ACHIEVEMENT
D2	PRINSIP 5 : MENGEKALKAN KERAHSIAAN	ACHIEVEMENT
D3	PRINSIP 6 : DIBENARKAN OLEH LEMBAGA PENGARAH	FULL ACHIEVEMENT
D3	PRINSIP 7 : KEDUDUKAN MANDIRI	FULL ACHIEVEMENT
D3	PRINSIP 8 : PENGAWASAN PEMANTAUAN OLEH LEMBAGA	GENERAL ACHIEVEMENT
D4	PRINSIP 9 : MERANCANG SECARA STRATEGIK	FULL ACHIEVEMENT
D4	PRINSIP 10 : MENGURUS SUMBER	ACHIEVEMENT
D4	PRINSIP 11 : KOMUNIKASI BERKESAN	ACHIEVEMENT
D4	PRINSIP 12 : MENINGKATKAN KUALITI	ACHIEVEMENT
D5	PRINSIP 13 : RANCANG TUGASAN SECARA BERKESAN	ACHIEVEMENT
D5	PRINSIP 14 : MELAKSANAKAN KERJA TUGASAN	ACHIEVEMENT
D5	PRINSIP 15 : MENYAMPAIKAN KEPUTUSAN TUGASAN DAN MEMANTAU PELAN TINDAKAN	FULL ACHIEVEMENT

Nota:

Full Achievement : Fungsi audit dalaman mematuhi semua keperluan standard dan tujuan audit dalaman yang ditetapkan.

General Achievement : Fungsi audit dalaman tidak mematuhi salah satu keperluan standard tetapi mencapai tujuan audit dalaman yang ditetapkan. Terdapat penambahbaikan kecil perlu dilaksanakan.

Partial Achievement : Fungsi audit dalaman hanya mematuhi sebahagian keperluan standard tetapi tidak menjejaskan fungsi audit dalaman secara keseluruhan. Tindakan penambahbaikan segera diperlukan.

Nonachievement : Fungsi audit dalaman gagal mematuhi keperluan standard dan menjejaskan fungsi audit dalaman secara keseluruhan. Tindakan penambahbaikan yang besar diperlukan.

Laporan terperinci adalah sepertimana di Bahagian B.

Laporan Penilaian Kendiri Quality Assurance Review (QAR) Bahagian Audit Dalam, UMT Tahun 2026

BAHAGIAN B : Laporan Terperinci

1. LATAR BELAKANG

- Laporan ini membentangkan hasil Penilaian Kendiri *Quality Assurance Review* (QAR) Bahagian Audit Dalam, UMT Tahun 2026 dijalankan selaras dengan keperluan *Global Internal Audit Standards* (GIAS). Penilaian dilaksanakan berdasarkan kelulusan Mesyuarat Jawatankuasa Audit dan Pengurusan Risiko (JKAPR), UMT Kali Ke-77 Bil. 4 Tahun 2025 pada 16 Disember 2025.
- Program *Quality Assessment Review* (QAR) adalah termasuk:
 - Pemantauan berterusan prestasi aktiviti AUD termasuk penyeliaan harian, semakan dan pengukuran prestasi;
 - Penilaian kendiri secara berkala untuk menilai pematuhan AUD terhadap piawaian GIAS; dan

3. HASIL PENILAIAN KENDIRI

- Sebanyak 15 Prinsip dengan 52 Standard telah ditetapkan oleh GIAS. Berdasarkan penilaian kendiri, pematuhan terhadap GIAS mengikut prinsip adalah sepertimana di Jadual 1 berikut.

Jadual 1
Tahap Pematuhan *Global Internal Audit Standards* (GIAS)
Mengikut Prinsip Penilaian

PRINSIP	TAHAP PEMATUHAN			
	FA	GA	PA	DNA
PRINSIP 1 : MEMPERLIHATKAN INTEGRITI	/			
PRINSIP 2 : MENGEKALKAN OBJEKTIVITI		/		
PRINSIP 3 : MEMPERLIHATKAN KOMPETENSI		/		
PRINSIP 4 : MELAKSANAKAN KECERMATAN WAJAR PROFESIONAL	/			
PRINSIP 5 : MENGEKALKAN KERAHSIAAN	/			
PRINSIP 6 : DIBENARKAN OLEH LEMBAGA PENGARAH	/			
PRINSIP 7 : KEDUDUKAN MANDIRI	/			
PRINSIP 8 : PENGAWASAN PEMANTAUAN OLEH LEMBAGA		/		
PRINSIP 9 : MERANCANG SECARA STRATEGIK	/			
PRINSIP 10 : MENGURUS SUMBER	/			
PRINSIP 11 : KOMUNIKASI BERKESAN	/			
PRINSIP 12 : MENINGKATKAN KUALITI	/			
PRINSIP 13 : RANCANG TUGASAN SECARA BERKESAN	/			
PRINSIP 14 : MELAKSANAKAN KERJA TUGASAN	/			
PRINSIP 15 : MENYAMPAIKAN KEPUTUSAN TUGASAN DAN MEMANTAU PELAN TINDAKAN	/			
JUMLAH PEMATUHAN	12	3	0	0

Petunjuk:

FA : Full Achievement
GA : General Achievement
PA : Partial Achievement
DNA : Nonachievement

- Peluang penambahbaikan yang dikenal pasti berdasarkan tiga (3) prinsip yang berada pada tahap GA adalah seperti berikut:

Bil.	Prinsip/Standard	Penemuan	Pelan Tindakan Penyelesaian
1.	Prinsip 2 Standard 2.2: Melindungi Objektiviti	1. Klausula larangan menerima hadiah tidak dinyatakan dalam Piagam Audit atau Manual Audit Dalam. Walaupun bagaimanapun, Juruaudit mematuhi Polisi Larangan Penerimaan Hadiah yang diluluskan oleh UMT. 2. Deklarasi konflik kepentingan tidak disediakan bagi pegawai yang berpindah masuk ke AUD daripada Pusat Tanggungjawab (PTJ) lain dan pernah terlibat dengan aktiviti yang diaudit dalam tempoh 12 bulan terdahulu.	1. AUD perlu mengemas kini semula Piagam Audit atau Manual Audit Dalam selaras dengan keperluan GIAS dan memasukkan pernyataan larangan penerimaan hadiah sekiranya perlu. 2. AUD perlu menyediakan Borang Deklarasi Kepentingan bagi pegawai yang berpindah masuk dari PTJ lain ke AUD untuk ditandatangani dan disahkan oleh KAD atau Naib Canselor (mengikut kesesuaian).

4. RUMUSAN

Secara keseluruhannya, aktiviti AUD adalah secara umumnya mematuhi (General Achievement) keperluan GIAS di mana 12 prinsip GIAS mendapat penarafan *Full Achievement* (FA) dan tiga (3) *General Achievement* (GA). Walaupun terdapat tiga (3) prinsip tidak mencapai FA, kekurangan tersebut tidak menghalang atau menjejaskan pelaksanaan aktiviti audit mengikut objektif yang telah ditetapkan. Sehubungan itu, pihak AUD telah menetapkan pelan tindakan penyelesaian bagi memastikan keperluan GIAS dipatuhi untuk meningkatkan kecekapan dan keberkesanan pelaksanaan aktiviti audit serta kredibiliti dipercayai.

Laporan Penilaian Kendiri Quality Assurance Review (QAR) Bahagian Audit Dalam, UMT Tahun 2026

Soal dan Jawab !?

UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU

UMT

TERIMA KASIH
T H A N K Y O U

UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU

"Terokaan Seluas Lautan, Demi Kelestarian Sejagat" | "Ocean of Discoveries, for Global Sustainability"